

INTERVIEW Esther Wokke heeft een remedie voor pesten

Maak van je klas een team

„Ik snap niet waarom er op scholen nog gepest wordt. In mijn klas gebeurt dat niet.” „Ja, maar jij bent Esther Wokke!”, luidt dan vaak de reactie. „Klopt, maar ik weet zeker dat iedere leerkracht dat ook voor elkaar kan krijgen.”

Marjolein Elfring
m.elfring@mediahuis.nl

Alkmaar ■ Toegegeven: niet iedereen, misschien wel bijna niemand, heeft die vrolijke maar priemende blauwe ogen, die verhalende manier van vertellen, die overtuigingskracht, die ontwapenende no-nonsense benadering, dat natuurlijk overwicht van omgangskundedocent Esther Wokke. Tijdens dit interview aan de eettafel staat ze herhaalde keren op om gebarend en vol overtuiging te demonstreren hoe ze die branie-schopper of dat brutale meisje tegemoet is getreden. En echt, dan haal je het niet in je hoofd met iets anders te reageren dan 'Ja, mevrouw Wokke'.

Fantastisch jaar

Op 'haar' school, De Spinaker (speciaal voortgezet onderwijs) in Alkmaar, hoef je alleen maar een willekeurige tweede- of derdejaars aan te schieten om bevestigd te krijgen dat het niet verstandig is tegen haar in te gaan, want dan krijg je het heel zwaar. Doe je mee, dan heb je een fantastisch jaar, dan gaat ze voor je door het vuur.

Nee, niet iedereen is Esther Wokke, maar toch is ze ervan overtuigd dat anderen ook kunnen wat zij kan. „Zolang ze maar voor die kinderen hun bed uit komen en voor niets anders. Als dat je startpunt is, kun je kinderen echt iets leren, zitten ze met plezier bij jou én bij elkaar in de klas en wordt er

„ De grootste pesters zijn vaak degenen met de meeste bagage: als ik jou pest, hoef ik niet aan mijn eigen pijn te denken

niet gepest.”

Want over pesten en vooral wat je er als leerkracht tegen kunt doen, heeft Esther een heel uitgesproken mening. „Pesten, dat doe

Esther Wokke: „Bijna elke school heeft wel een pestprotocol. Maar als je dat uit de kast moet trekken, ben je al te laat!”

je gewoon niet en als je er pas iets aan gaat doen wanneer er al gepest wordt, ben je te laat; je moet het preventief aanpakken.”

Niet elke leerkracht weet hoe hij

of zij pesten kan voorkomen. Om hen te helpen, heeft ze een lespakket – of zoals ze het zelf het liefst noemt: leerpakket – ontwikkeld: Van klas naar team. Met allemaal

speelse lessen die draaien om empathie, om luisteren naar anderen en vooral ook luisteren naar jezelf, jezelf durven leren kennen.

Pleisters plakken

Een team maken van je klas, dat is volgens Esther – die zelf op hoog niveau heeft gevoetbald – de beste manier om pesten te voorkomen. „Waarom zijn we toch steeds problemen achteraf aan het aanpakken, waarom doen we elke keer weer aan pleisters plakken, terwijl je pesten heel goed preventief aan kunt pakken: begin het schooljaar niet met wiskunde of geschiedenis, maar met het bouwen van een hecht team. Het gekke is dat je als leerkracht wel altijd deel uitmaakt van een team: je gaat samen lunchen in de teamkamer, doet samen aan teambuilding. Maar als je uitgepraat bent, ga je naar je klas. Die klas moet ook een team zijn!”

Immers, een team loopt het risico te verliezen als een van de spelers wegvalt of niet goed presteert omdat hij niet goed in zijn vel zit. Een team scoort het beste als alle teamleden van elkaar weten wat hun kwaliteiten zijn, maar ook wat hun angsten en onzekerheden zijn. „Als de anderen in je team niet weten wat er in jouw klinko zit – wat je hebt weggegooid, maar wel bij je draagt – snappen ze niet

wat er aan de hand is, waarom je doet zoals je doet”, licht ze toe. „Als ze jouw pijn niet kennen, kunnen ze je ook niet helpen of juist met rust laten. De grootste pesters zijn vaak degenen met de meeste bagage: als ik jou pest, hoef ik niet aan mijn eigen pijn te denken, te voelen of te werken. Als anderen die pijn kennen, is de angel eruit, dan wordt er niet gepest, gegarandeerd. En andersom krijgen kinderen die anders gepest worden, veel meer zelfvertrouwen. Echt, je hoeft niet van elkaar te houden, als je maar beseft dat je elkaar nodig hebt.”

Aanvoerder

Met alleen een team ben je er overigens niet, benadrukt ze. „Dat team heeft wel een aanvoerder nodig, hè. Het is niet zo dat je een les uit kunt delen en zeggen dat zij die vragen even moeten invullen, zodat jij rustig je mail kunt door nemen. Als dat je instelling is, dan krijg je mijn spullen niet, want dan zijn de leerlingen de lul. Dan moet je gewoon een andere baan zoeken.”

Als aanvoerder moet je ervoor zorgen dat je team staat. En dan heeft ze het niet over wiskunde of Duits. „Ons onderwijs is wat dat betreft helemaal verkeerd ingericht. Een kind dat niet goed is in staartdelingen, geven wij extra hulp en tijd. Waarom doen we dat niet ook, op dezelfde manier, met kinderen die niet lekker in hun vel zitten of nog niet het gewenste gedrag laten zien? Vaak krijgen deze kinderen een reprimande en geen tijd om het juiste gedrag in te trainen. Ik zie het al voor me, dat elk kind dat een rekenfout maakt een uitbrander krijgt. Als je die kinderen die niet lekker in hun vel zitten of ongewenst gedrag verto-

„ Waarom doen we elke keer weer aan pleisters plakken, terwijl je pesten heel goed preventief aan kunt pakken?”

FOTO'S ERNA FAUST/FAV QUANT

„Pesten, dat doe je gewoon niet en als je er pas iets aan gaat doen wanneer er al gepest wordt, ben je te laat.”

Paspoort

Esther Wokke (53) is van origine geen docent. Ze werkte voorheen in het tankstation van haar ouders in De Hoef in Alkmaar. Na drie gewapende overvallen besloot ze het roer om te gooien. Ze is nu vakdocent omgangskunde en geeft les op De Spinaker in Alkmaar (voortgezet speciaal onderwijs) en is mentor van de brugklas. Op die manier probeert ze ervoor te zorgen dat jongeren niet hetzelfde pad kiezen als dat overvallers. Daarnaast geeft ze teamtrainingen door heel Nederland en geeft ze workshops en masterclasses aan leraren, mentoren en ouders. Voor meer informatie over haar lesmateriaal, haar boek en haar trainingen: www.ztolk.nl.